

Sommerferie- betragtninger.

—o—
„Vi ere Tanker, — Du
skulde tænkt os.“
(Henrik Ibsen: Per Gynt.)

Ligesom Per Gynt foran Garnnøsterne*) saaledes staar Kvindebevægelsen i Danmark i sit seksogfyrretyvende Aar overfor alle de Tanker, den skulde have tænkt, alle de Gerninger, den skulde have øvet.

Højt har den naaet, ingen tør nægte det; blandt de forreste i det internationale Kapløb har den fæstet den politiske Stemmeret som en Krans paa sine Tagspær; endnu hænger den der med sit visne Løv og sine sjaskede Vimpler. Den Tid er forbi, da det hele Land henrevet skaaledede og hilste derpaa, da de politiske Partier hvert for sig traadte frem paa Loftsbjælkerne deroppe med Velkomsten i Haanden og signede Bygningsværket.

Kransen dingler nu mellem Tagspærene for Vind og Vejr, Blæsten suser gennem de gabende Vindueshuller og Døraabninger, de fleste af Gulvene er endnu ikke lagt. Og dog lyder der stadig Hammerslag og Klang af Murskeer der inde fra, dog er der stadig en lille, flittig Flok, som arbejder dernede i Bygningens Dyb; — men vil den i Længden kunne holde Opløsningen Stangen, den Opløsning, som siver med Regnen og Taagen ned gennem de gabende Tagspær, ind gennem de udækkede Vindueshuller, — Ligegyldighedens Opløsning? —

Thi dengang Tagspærene var rejst, og Kransen hejst, og Rejsegildet fejret, da indtraf jo det uforudsete, at der blev nedlagt Forbud mod at tage Bygningen i Brug indtil videre, og da tabte Arbejderne Lysten til at gøre den færdig. „Den Smule Vinduer og Døre og Gulve bliver vi snart færdig med,“ sagde de. „Det vigtigste har vi naaet, Taget er rejst, Kransen hejst, Danmark har som det tredie Land i Rækken af Europas Lande indrømmet Kvinderne Valgretten, det er Hovedsagen. Resten kan vente, til Forbudet er hævet.“

Men den lille Flok, den altfor lille Flok, arbejder støt og ufortrødent.

„Hvad nytter det, vi faar Lov til at tage Bygningen i Brug, naar den ikke

er færdig,“ siger den. „Brug Ventetiden og tag fat med.“

Men det store Flertal har altfor travlt med at glæde sig over Kransen.

„Naar Brugsretten kommer, tager vi fat med fordoblede Kræfter.“

„Vi ere Tanker — Du skulde tænkt os.“

Garnnøsterne triller og triller, mens de ustandselig fortæller om alle de Tanker og Gerninger, Kvindebevægelsen i Danmark lod ligge paa sit Eventyrriidt mod „Soria-Moriaslottet“.

De fortæller blandt andet om:

Hvorfor „Kvindernes Bygning“ endnu ikke er rejst.

Hvad er „Kvindernes Bygning“, spørger den uindviiede Læser, og Garnnøsterne fortæller:

Der var engang en Kreds af Kvinder i Danmark, som tænkte en stor Tanke, drømte en smuk Drøm. Det var ikke Kvinder, hvis Navne staar indristede i Kvindebevægelsens Historie, som gaar foran og nedbryder forældede Skranker, desværre nej, men derfor var Tanken lige stor, Drømmen lige smuk.

Blind Høne finder jo ogsaa undertiden et Sædekorn, som de kloge Høns stolt spankulerer forbi. Sikkert er det, at da den blinde Høne med lydelig Røst forkyndte sit Fund, da vilde de kloge Høns knap nok se ad den Kant. Kvindebevægelsens Førere gjorde ikke Forsøg paa at gøre Tanken til sin, bød sig ikke til, da Gerningen skulde øves.

Hvad var det da for en Tanke og en Gerning.

Tanken var, at alle Danmarks Kvinder skulde forsøge at samle sig om at rejse en Bygning, der skulde være et Centrum for deres Aands- og Arbejdsinteresser, et Udtryk i Sten og Tømmer for deres Samvilje til at rejse sig af Aarhundreders fornedrende Afhængighed. Gerningen var, at de paa hver sin Kant af Landet skulde sætte en Indsamling i Gang til Bygningens Virkeliggørelse.

Der kan siges meget til Kritik af disse parlamentarisk uøvede Kvinders Maade at gribe Sagen an paa, der kan ødsles med Smil og Ringeagt — og der er blevet ødslet med Smil og Ringeagt — men der kan ikke siges nok til Kritik af den Kvindebevægelse, som lod baade Tanke og Gerning ligge og uden Selvbehjælp saa Ti-

dens og Ligegyldighedens Mos gro hen over den.

Mangler Kvindebevægelsen i Danmark ganske Fantasi? eller har den opbrugt al den Fantasi, som den viste sig i Besiddelse af, dengang den byggede Handels- og Tegneskole billedlig talt ude paa aaben Mark?

Vist er det i hvert Fald, at den Kreds af Hverdagskvinder, som undfangede Tanken om „Kvindernes Bygning“, den saa Kvindebevægelsen i langt større Maal og Linier end Bevægelsens organiserede Arbejdere. Den var saa naiv at tro, at naar Kvindebevægelseen allerede greb efter Kransen, som skulde krone dens Bygningsværk, saa var Bygningen færdig, saa var alle Selverhvervets Kvinder, hver paa sit Omraade, i Stand til at sætte Fode under eget Bord, rede til at yde hver sin Skærv til det Bygningsværk i Sten og Tømmer, som skulde være det haandgribelige Udtryk for deres Selvrejsningsarbejde. Det var en skøn Illusion, det er sandt, en utilgivelig Naivitet, men det er aldrig en Skam at tro for godt om sine Medmennesker. Kvindebevægelsen skulde i Stedet for at smile af Naiviteten have forsøgt at gøre Illusionen til Virkelighed; følte den ikke nogen Forpligtelse til at rejse den haandgribelige „Kvindernes Bygning“ i Sten og Tømmer, da burde den have følt sin Forpligtelse til at fuldende den aandelige Kvindernes Bygning, over hvilken engang den politiske Borgerkrans skulde hejses. Den skulde have inspireret Kvindernes famlende Organisationsforsøg, samlet deres Foreninger alle under sine Vinger, paakaldt deres Solidaritetsfølelse, styrket deres Selvbevidsthed, vist dem Maalet ikke i Skikkelse af en Krans af Løv og Vimpler, dinglende højt til Vejrs mellem nogle nøgne Tagspær, men i Skikkelse af en fast og solid Tagklædning, som skærmende hvævede sig over en Mangfoldighed af Værksteder for Kvinders Aands- og Arbejdsinteresser. Men Kvindebevægelsen havde i hine Aar ligesom tabt Følingen med Jorden, den praktiske Jord i sin Jagen efter Soria-Moriaslottet: den politiske Valgret. Det gjaldt kun om hurtigt at faa Murene i Vejret, og Tagspærene rejst, for at Kransen kunde flyve til Tops.

Og nu hænger den da deroppe med sit visne Løv og sine sjaskede Vimpler, og drejer sig for Vinden om sin Stang istemmende den evindelige Kla-

*) Garnnøsterne.